

N E D E R L A N D S

A D V I E S B U R E A U

M O N U M E N T E N Z O R G

I N T E R I E U R

A R C H I T E C T U U R

Problemen schadeherstel en bouwkundig versterken

Schadetraject

- 1 De NAM bepaalt de schade volgens de verzekeringsmethode – het schadebedrag beperkt houden - in plaats van de bouwkundige en constructieve architectenmethode – wat is de schade en hoeveel kost het deze te herstellen -. Het door de expert van de NAM vastgestelde schadebedrag is bepalend in plaats van de werkelijke schade. Bewijs: woonhuis 5.1.2e (ongespecificeerd bedrag, niet gerelateerd aan de schade), woonhuis 5.1.2e (ongespecificeerd bedrag, niet gerelateerd aan de schade), woonhuis 5.1.2e (ongespecificeerd bedrag, niet gerelateerd aan de schade, ontoereikend voor de aannemer), boerderij 5.1.2e (ongespecificeerd deelbedrag van calculatiebureau).
- 2 De NAM bepaalt het herstel volgens de verzekeringsmethode in plaats van de bouwkundige en constructieve architectenmethode. Foto's met summiere beschrijvingen voor oppervlakkig herstel zijn bepalend. Dit in plaats van tekeningen met bestek en voorschriften voor controle en bouwbegeleiding. Bewijs: fotobladen woonhuis 5.1.2e, woonhuis 5.1.2e, hotel Kloosterburen, woonhuis 5.1.2e, boerderij 5.1.2e.
- 3 De NAM bepaalt alleen de opname van zichtbare schade, niet de vermoedelijke of te verwachten niet zichtbare constructieve schade achter afwerkingslagen en onder het maaiveld. Bewijs: fotobladen woonhuis 5.1.2e en schriftelijke opmerkingen van schade-expert, woonhuis 5.1.2e, boerderij 5.1.2e, hotel Kloosterburen, woonhuis 5.1.2e. Zie ook mails en richtlijnen Nederlands Adviesbureau Monumentenzorg Interieurarchitectuur naar de NAM inzake de aanpak van kerken en Rijksmonumenten.
- 4 De NAM bepaalt alleen het herstel van zichtbare schade, niet het herstel van niet direct zichtbare constructieve schade en schade in funderingen onder het maaiveld. Bewijs: fotobladen en begrotingen NAM woonhuis 5.1.2e, woonhuis 5.1.2e, boerderij 5.1.2e, woonhuis 5.1.2e. Zie ook advertenties van aannemers.

- 5 **De NAM bepaalt de sloop van karakteristieke onderdelen als schoorstenen, in plaats van herstel.** Bewijs: krantenartikel Trouw, RTV Noord “ sloop van schoorsteen bij school Delfzijl”, inspecties door Arup, schaderapportage hotel Kloosterburen door Arcadis.
- 6 **De NAM verstrekt ongespecificeerde begrotingen of bedragen ten opzichte van de gespecificeerde begrotingen vanuit de eigenaar. Dit met aanmerkelijke verschillen in uurlonen en tarieven ten voordele van de NAM.** Bewijs: begrotingen NAM en eigenaar woonhuis **5.1.2e**, woonhuis **5.1.2e**.
- 7 **De NAM hanteert kunstmatig lage uurtarieven bij herstelwerk, ca. € 10,- lager dan het CAO-loon, en een uurloon van € 20,- bij werk in eigen beheer (€ 16,- lager dan het CAO-loon).** Bewijs: begroting NAM en correspondentie eigenaar/NAM woonhuis **5.1.2e**.
- 8 **De NAM bepaalt de risico's van oudere schade (zgn. C-schade) en de risico's voor het gebouw als geheel bij nieuwe, mogelijk zwaardere bevingen.** Bewijs: rapport boerderij **5.1.2e**, rapport Arcadis kerk Middelstum, boerderij en hotel **5.1.2e**, boerderij **5.1.2e**, woonhuis **5.1.2e**, woonhuis **5.1.2e**, mail van NAM contactpersoon over riskante “ oude schade” van spatscheuren molen Den Andel.

Conclusies schadetraject

- 1 Het te vergoeden schadebedrag wordt laag gehouden door onvolledige schaderapportages, het negeren van niet direct zichtbare schade, het achterwege laten van noodzakelijk bouwkundig onderzoek en door het voorschrijven van oppervlakkige manieren van herstel. Het te vergoeden schadebedrag wordt laag gehouden met door de NAM vastgestelde manieren van werken en tarieven.
- 2 Herstelmethode worden standaard bepaald en niet vanuit de constructieve schade en de bouwkundige veiligheid van ieder gebouw zelf.
- 3 Vermoedelijke constructieve schade wordt niet onderzocht en niet hersteld, waardoor veiligheidsrisico's en grotere risico's van vervolgschade bij nieuwe, mogelijk zwaardere bevingen aanwezig blijven. Constructieve schade in dragende buitenmuren en binnenmuren wordt zelfs niet hersteld tot op de bouwkundige sterkte van vóór de beving.
- 4 Eenmalige sloop is goedkoper dan (herhaald) herstel en bouwkundig versterken van karakteristieke onderdelen zoals schoorstenen.
- 5 Het signaleren van veiligheidsrisico's, voortvloeiend uit de schade aan de bouwconstructie, behoort niet tot de taakopdracht van de schade-experts.

Versterkingstraject

- 1** NAM/CVW/Arcadis bepaalt de versterkingsmethode volgens een standaardmethode in plaats van een op het gebouw toegesneden architectenmethode. Er wordt gewerkt met een rigoureuze, gestandaardiseerde aanpak, uitgaand van een beperkt aantal typen gebouwen. Zo nodig worden binnenmuren en afwerkingslagen geheel verwijderd en vervangen door staalconstructies, afgewerkt met gipsplaat. Om dit mogelijk te maken dienen eigenaren een verregaande machtiging te ondertekenen, een zgn. single sign-off. Bewijs: boekjes en concepten van Arcadis met typen gebouwen en gestandaardiseerde aanpak van versterking, taakopdracht (scope) van de NAM aan het Centrum voor Veilig Wonen met daarin een opgelegde beheersing van het kostenniveau en de single sign-off.
- 2** Voorafgaand aan bouwkundig versterken worden oppervlakkig herstelde scheuren in gevels en binnenmuren niet op hun vereiste oude constructieve sterkte onderzocht of aanvullend hersteld. Uit- en aanbouwen, zoals erkers, blijven buiten de versterkte ruimte. Bewijs: voorgesteld aanpak koetshuis woning 5.1.2e.
- 3** Voorafgaand aan het bouwkundig versterken worden potentieel riskante onderdelen zoals schoorstenen, balustrades en balkons gesloopt in plaats van ondersteund, gewapend, verankerd of geschoord. Evenmin is het behoud van interieurlagen en specifieke interieurdetails aan de orde. Bewijs: gesloopt balkon boerderij 5.1.2e, gesloopte schoorstenen 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e.
- 4** Herstel en bouwkundig versterken worden gescheiden gehouden in plaats van samen te laten gaan en grotere en complexere situaties worden niet uitgevoerd of vertraagd, waarbij extra schade en veiligheidsrisico's kunnen ontstaan bij nieuwe bevingen. Bewijs: boerderij 5.1.2e, boerderij 5.1.2e, boerderij 5.1.2e, boerderij 5.1.2e, kerk Middelstum.
- 5** NAM/Arcadis heeft geen toegesneden richtlijnen voor monumenten ontwikkeld met inventarisaties van monumentale waarden en verantwoorde versterkingsconcepten. De voorgestelde versterkingsmethoden zijn niet reversibel, zoals wenselijk bij een monument. Bewijs: voorgestelde aanpak monumentaal woonhuis 5.1.2e en monumentale boerderij 5.1.2e.
- 6** Bij woonhuizen van (monumentale) boerderijen wordt de rigoureuze standaardmethode toegepast en wordt geen aandacht besteed aan het afdoende verstevigen van de schuren en het verwijderen van topzware asbest daken. Deze daken werken met primaire bevinggolven horizontaal door op de bijbehorende woonhuizen en asbesthoudende dakplaten raken los. Bewijs: losgeraakte asbest platen boerderij 5.1.2e.

Conclusies versterkingstraject

- 1 De totaalkosten van bouwkundig versterken worden laag gehouden door gestandaardiseerde, rigoureuze, relatief snelle ingrepen waar de eigenaar geen enkele invloed op heeft.
- 2 Met de voorgestelde versterkingsconcepten van interne staalconstructies kan de gehele bouwkundige veiligheid nog steeds niet worden gegarandeerd.
- 3 De kosten voor de NAM worden laag gehouden door zo veel mogelijk vooraf te slopen.
- 4 Door bureaucratie worden onnodige risico's ten aanzien van schade en veiligheid genomen.
- 5 Het maximaal behoud van de monumentale waarden van het erfgoed is strijdig met rigoureuze en niet reversibele manieren van versterken.
- 6 Risico's van topzware asbest daken van schuren en hun werking op aanpalende woonhuizen worden bij herstel en bouwkundig versterken genegeerd.

5.1.2e

5.1.2e Interieurarchitect BNI